

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.12.2024
COM(2024) 589 final

2024/0326 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o priporočilih za obravnavo skupnih področij za izboljšave, opredeljenih med tematskim schengenskim ocenjevanjem 2024 „Premostitev nacionalnih vrzeli: s skupnimi inovativnimi rešitvami in inovativnimi praksami do učinkovitega sistema EU za vračanje“

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Postopek vračanja državljanov tretjih držav, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja na schengenskem območju, je zapleten in občutljiv ter vključuje veliko število akterjev, organov in deležnikov. V zadnjih letih so bila vložena precejšnja prizadevanja s konkretnimi rezultati za vzpostavitev dobro delujočega sistema EU za vračanje v skladu s cilji, določenimi v paktu o migracijah in azilu¹. Prizadevanja držav članic so bila podprta in okrepljena z izvajanjem strategije EU za prostovoljno vračanje in reintegracijo², operativne strategije za učinkovitejše vračanje koordinatorja za vračanje ter dela mreže na visoki ravni za vračanje. Kljub temu je pristop med sistemi vračanja držav članic EU še vedno razdrobljen, kar zmanjšuje potencial EU za učinkovitejše vračanje. Pomembno ozko grlo v postopku vračanja je povezano z usklajevanjem in skladnostjo akterjev in postopkov tako na nacionalni kot tudi na evropski ravni.

Evropski svet je na zasedanju 17. in 18. oktobra poudaril pomen celovitega pristopa k migracijam, vključno z izvajanjem sprejete zakonodaje EU in uporabo veljavne zakonodaje, da bi se kar najbolje odzvali na sedanje izzive. Pozval je tudi k odločnemu ukrepanju na vseh ravneh, da bi olajšali vrnitve iz Evropske unije, jih pospešili in povečali njihovo število, pri čemer naj bi uporabili vse ustrezne politike, instrumente in orodja EU. Učinkovitejše izvajanje veljavne zakonodaje o vračanju in nadaljnja prizadevanja za skupni pristop k vračanju podpirajo hitrejši in učinkovitejši izvajanje pakta.

Poleg tega je predsednica von der Leyen v političnih usmeritvah za obdobje 2024–2029 pozvala k novemu skupnemu pristopu k vračanju. To vključuje vzpostavitev novega zakonodajnega okvira za pospešitev in poenostavitev postopka vračanja ob hkratnem zagotavljanju dostojanstvenih vrnitev. Vključuje tudi digitalizacijo upravljanja primerov in prehod na vzajemno priznavanje odločb o vrnitvi po vsej EU. Priporočila iz tega predloga izvedbenega sklepa Sveta podpirajo razmisleke in pripravo prihodnjih predlogov za nov zakonodajni okvir.

Z Uredbo Sveta (EU) 2022/922 je bil vzpostavljen ocenjevalni in spremljevalni mehanizem za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda³. V skladu s členom 4(4) Uredbe lahko Komisija organizira tematska ocenjevanja, zlasti da oceni vprašanja na vseh področjih politike ali prakse držav članic in pridruženih schengenskih držav (v nadaljnjem besedilu skupaj: države članice), ki se srečujejo s podobnimi izzivi.

V letnem ocenjevalnem programu za leto 2024⁴ za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2022/922 je bilo določeno, da bodo Komisija in

---

¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o novem paktu o migracijah in azilu (COM(2020) 609 final).

² Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o Strategiji EU za prostovoljno vračanje in reintegracijo (COM(2021) 120 final).

³ Uredba Sveta (EU) 2022/922 z dne 9. junija 2022 o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1053/2013 (UL L 160, 15.6.2022, str. 1).

⁴ Izvedbeni sklep Komisije C(2023) 5300 z dne 18. decembra 2023 o določitvi letnega ocenjevalnega programa za leto 2024 v skladu s členom 13(1) Uredbe Sveta (EU) 2022/922 z dne 9. junija 2022 o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda.

države članice leta 2024 izvedle tematsko ocenjevanje z naslovom „Premostitev nacionalnih vrzeli: s skupnimi inovativnimi rešitvami in inovativnimi praksami do učinkovitega sistema EU za vračanje“. Cilja ocenjevanja sta bila na eni strani opredeliti ključne skupne ovire, ki omejujejo sposobnost organov za vračanje državljanov tretjih držav, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja, in na drugi strani graditi na skupnih področjih za izboljšave, kjer bi skupne rešitve in prakse EU zagotovile dodano vrednost.

V skladu s temi cilji so se pri tematskem ocenjevanju analizirala glavna ozka grla in možne rešitve v nacionalnih sistemih vračanja, pri čemer je bil poudarek na **ključnih fazah postopka vračanja**:

- začetek postopka vračanja;
- identifikacija državljanov tretjih držav;
- medagencijsko sodelovanje na nacionalni in evropski ravni;
- prostovoljno vračanje in izvrševanje vrnitev.

Ker je za učinkovito vračanje državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja v EU, potrebno ustrezno in proaktivno načrtovanje, vključno z razvojem kratko-, srednje- in dolgoročnih zmogljivosti, ter učinkovito usklajevanje, je bila v okviru tematskega ocenjevanja posebna pozornost namenjena strateškim in horizontalnim procesom. Ti so povezani z usklajevanjem in skladnostjo akterjev in postopkov na nacionalni in evropski ravni, ki so bistveni procesi za dobro delovanje schengenskega območja. Cilj rezultatov ocenjevanja je zagotoviti skupen odziv na vrnitve za spodbujanje nadaljnjega usklajevanja in skladnosti ob hkratnem spoštovanju ukrepov za zaščito temeljnih pravic, da bi čim bolj povečali potencial obstoječih orodij in evropskega pravnega okvira.

Pri tematskem ocenjevanju se upošteva pomembno vlogo **učinkovitega sistema vračanja v okviru evropskega integriranega upravljanja meja**, kot je opredeljeno v uredbi o evropski mejni in obalni straži⁵. Poleg tega se po začetku delovanja prenovljenega schengenskega informacijskega sistema⁶ in novih funkcij, ki podpirajo postopke vračanja, v okviru tematskega ocenjevanja preučuje učinkovito uporabo razpisov ukrepov za vrnitev in zavrnitev vstopa v **schengenskem informacijskem sistemu** ter nacionalne zmogljivosti za učinkovito izmenjavo informacij in sodelovanje z drugimi državami članicami z namenom izvrševanja odločb o vrnitvi in preprečevanja nedovoljenega sekundarnega gibanja znotraj schengenskega območja.

Komisija je decembra 2023 v skladu s posebno naravo tematskega ocenjevanja (tj. dolgotrajno delo v letu 2024, ki je zahtevalo specifično strokovno znanje na več povezanih področjih) ustanovila posebno skupino za ocenjevanje, sestavljeno iz 15 strokovnjakov iz držav članic, dveh strokovnjakov Komisije ter opazovalcev iz Agencije Evropske unije za temeljne pravice in Evropske agencije za mejno in obalno stražo (Frontex). Skupina za ocenjevanje je pripravila namenski vprašalnik, ki ga je poslala vsem državam članicam, da bi opredelila skupna področja za izboljšave in dobre praktične rešitve na nacionalni ravni in ravni EU v zgoraj navedenih ključnih fazah vračanja, kar bi lahko prispevalo k dobro delujočemu schengenskemu območju. Skupina za ocenjevanje je preučila tudi obstoječa redna poročila o schengenskem ocenjevanju, da bi opredelila skupne izzive ali dobre prakse, ki spadajo na področje tematskega ocenjevanja. Podobno je skupina za ocenjevanje upoštevala

⁵ Člen 3(1)(i) Uredbe (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1).

⁶ Uredba (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav.

relevantni poizvedbi Evropske migracijske mreže. Poleg tega je med skupino za ocenjevanje in agencijo Frontex potekalo pet razprav v fokusnih skupinah, da bi se izkoristilo strokovno znanje in spoznanja agencije in bolje razumelo, kje so lahko ključni izzivi in kje so bile ugotovljene dobre prakse.

Na podlagi izpolnjenih namenskih vprašalnikov, ki jih je skupina za ocenjevanje prejela konec junija 2024, so bile za obiske med septembrom in oktobrom 2024 izbrane Italija, Nizozemska in Norveška. Izbrane so bile ob upoštevanju praks, ki jih zaradi njihove narave ni bilo mogoče učinkovito oceniti na daljavo, ter ob upoštevanju potrebe, da se prepreči dodatno breme za države članice, ki so bile ocenjene nedavno, in za tiste, ki so bile v obdobju 2024–2025 redno ocenjevane, ob hkratnem zagotavljanju uravnovešenega in reprezentativnega pristopa. Poleg tega so bile izvedene videokonference o posebnih temah, da bi od Avstrije in Danske pridobili dodatne informacije in pojasnila.

Komisija je v skladu s členom 20(4), prvi pododstavek, Uredbe Sveta (EU) 2022/922 sprejela ocenjevalno poročilo⁷, v katerem so določena skupna področja za izboljšave in dobre prakse, ugotovljene med tematskim ocenjevanjem.

Na tej podlagi ta predlog vsebuje priporočila za obravnavo skupnih področij za izboljšave, ki jih je treba brati skupaj z dobrimi praksami⁸, opisanimi v tematskem ocenjevalnem poročilu⁹.

V skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 17. in 18. oktobra 2024 je ključnega pomena, da se hitro sprejmejo vsi potrebni ukrepi za izvrševanje odločb o vrnitvi, ki jih izdajo organi držav članic. Predlagana priporočila naj bi podprla ta prizadevanja in zagotovila dragocen vpogled v novi skupni pristop EU k vračanju, vključno s prihodnjim zakonodajnim okvirom EU, ter zagotovila skladnost z delom na področju vračanja v okviru izvajanja pakta o migracijah in azilu.

Vsaka država članica bo v dveh mesecih po tem, ko bo Svet sprejel izvedbeni sklep o določitvi priporočil, pozvana, naj Komisiji in Svetu predloži akcijski načrt za pregled njegove ustreznosti v skladu s členom 24 in členom 23(3) Uredbe Sveta (EU) 2022/922. Akcijski načrti morajo vsebovati popravne ukrepe za izvajanje vseh priporočil, katerih cilj je vzpostavitev učinkovitih operativnih postopkov za učinkovitejše vračanje. Države članice bodo morale tudi pojasniti, kako nameravajo izvajati ugotovljene dobre prakse, ki se jim zdijo pomembne, in zakaj drugih praks ob upoštevanju nacionalnih pravnih in operativnih posebnosti ni mogoče upoštevati.

Države članice morajo Komisiji in Svetu poročati o izvajanju svojih akcijskih načrtov. Iskale se bodo sinergije pri poročanju z obstoječim akcijskim načrtom v zvezi z vračanjem (če bo še odprt). Komisija bo leta 2026 v poročilu o stanju schengenske ureditve predstavila splošni pregled splošnega napredka pri izvajanju akcijskih načrtov, pri čemer bo zagotovila skladnost s tekočimi prizadevanji za nadaljnji razvoj skupnega pristopa EU k vračanju, tudi v okviru izvajanja pakta o migracijah in azilu. Poleg tega bo Komisija še naprej podpirala izvajanje dobrih praks.

---

⁷ C(2024) 8200.

⁸ V uvodni izjavi 21 Uredbe Sveta (EU) 2022/922 o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda so dobre prakse opredeljene kot „nov[i] in inovativn[i] ukrep[i], ki bistveno izboljšujejo izvajanje skupnih pravil in bi jih lahko v praksi izvedle druge države članice“.

⁹ To so prakse, za katere skupina za ocenjevanje meni, da izboljšujejo učinkovitost sistema EU za vračanje. Zanje ni bilo opravljeno preverjanje skladnosti s pravom EU, saj so za zagotavljanje skladnosti z veljavnimi pravili še naprej v celoti odgovorne države članice.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Priporočila so namenjena pravilnemu in učinkovitemu izvajanju obstoječih določb schengenskega pravnega reda.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Priporočila so povezana z drugimi ključnimi politikami Unije v zvezi z dobro delujočim schengenskim območjem svobode, varnosti in pravice brez notranjih meja, kot so zunanje in notranje meje, vizumi, migracije in azil ter notranja varnost.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Člen 23(2) in člen 24 Uredbe Sveta (EU) 2022/922 z dne 9. junija 2022 o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1053/2013.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

V skladu s členom 23(1) Uredbe (EU) 2022/922 Komisija Svetu predloži predlog za sprejetje priporočil za popravne ukrepe, ki jih morajo sprejeti države članice glede na ugotovitve iz ocenjevalnega poročila. V skladu s členom 23(3) Uredbe (EU) 2022/922 ocenjene države članice Komisiji in Svetu predložijo akcijski načrt za izvajanje vseh priporočil. V skladu s členom 24 se za tematska ocenjevanja uporablja člen 23(1), (2) in (3).

Zaradi krepitve medsebojnega zaupanja med državami članicami in zagotovitve boljšega usklajevanja na ravni Unije je potrebno ukrepanje na ravni Unije, da se zagotovi, da države članice pravilno in učinkovito uporabljajo vsa schengenska pravila.

- **Sorazmernost**

Člen 23(2) v povezavi s členom 24 Uredbe (EU) št. 2022/922 odraža posebna pooblastila Sveta na področju medsebojnega ocenjevanja izvajanja politik Unije na območju svobode, varnosti in pravice.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

V skladu s členom 20(1), četrti pododstavek, Uredbe 2022/922 je bil osnutek ocenjevalnega poročila predložen državam članicam, da predložijo pripombe.

Komisija je 29. novembra 2024 v skladu s členom 20(4), prvi pododstavek, Uredbe Sveta (EU) 2022/922 sprejela ocenjevalno poročilo¹⁰ v skladu z mnenjem schengenskega odbora.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ni relevantno.

---

¹⁰ C(2024) 8200.

- **Ocena učinka**

Ni relevantno.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

- **Temeljne pravice**

Varstvo temeljnih pravic pri uporabi schengenskega pravnega reda se je med postopkom ocenjevanja upoštevalo.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Ni relevantno.

5. DRUGI ELEMENTI

Ni relevantno.

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o priporočilih za obravnavo skupnih področij za izboljšave, opredeljenih med tematskim schengenskim ocenjevanjem 2024 „Premostitev nacionalnih vrzeli: s skupnimi inovativnimi rešitvami in inovativnimi praksami do učinkovitega sistema EU za vračanje“

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2022/922 z dne 9. junija 2022 o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1053/2013¹¹ ter zlasti člena 23(2) in člena 24 Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropski svet je v svojih sklepih z dne 17. oktobra 2024 pozval k odločnemu ukrepanju na vseh ravneh, da bi olajšali vrnitve iz Evropske unije, jih pospešili in povečali njihovo število, pri čemer naj bi uporabili vse ustrezne politike, instrumente in orodja EU, tudi diplomacijo, razvoj, trgovino in vizume.
- (2) Skupina za ocenjevanje, sestavljena iz strokovnjakov iz držav članic in Komisije ter opazovalcev iz Agencije Evropske unije za temeljne pravice in Evropske agencije za mejno in obalno stražo (Frontex), je leta 2024 izvedla tematsko ocenjevanje praks in zmogljivosti držav članic za zagotavljanje učinkovitega vračanja državljanov tretjih držav, ki nimajo pravice do prebivanja na ozemlju držav članic, ki uporabljajo schengenski pravni red. Cilj tematskega ocenjevanja je bil opredeliti ključne skupne ovire, ki omejujejo zmožnost nacionalnih organov za učinkovito vračanje, ter opredeliti skupne rešitve in prakse na ravni Unije, ki bi skupnemu sistemu EU za vračanje zagotovile dodano vrednost. Namen tematskega ocenjevanja je bil tudi okrepiti zmogljivost držav članic pri izpolnjevanju njihovih pravnih obveznosti glede vračanja državljanov tretjih držav, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja, ter prispevati k enotni, usklajeni in učinkoviti uporabi schengenskega pravnega reda, pri čemer je treba upoštevati, da je vračanje ključnega pomena za zagotovitev učinkovitega in verodostojnega upravljanja migracij, vključno z omejevanjem sekundarnih gibanj, ter za trajnostno obravnavanje nekaterih ključnih groženj notranji varnosti schengenskega območja.
- (3) Glede na to, da je postopek vračanja tesno povezan s splošno uporabo schengenskega pravnega reda, kar je privedlo do zapletenega procesa, v katerega je vključenih veliko akterjev, organov in deležnikov, je bilo tematsko ocenjevanje osredotočeno na tri različne politične teme: vračanje, varovanje zunanjih meja in upravljanje

¹¹ UL L 160, 15.6.2022, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/922/oj>.

informativskih sistemov. Glavni cilj tega pristopa je bil oceniti, ali države članice sprejemajo vse potrebne ukrepe za izvrševanje odločb o vrnitvi ter hkrati zagotavljajo spoštovanje temeljnih pravic zadevnih državljanov tretjih držav, in opredeliti možne ukrepe za izboljšanje na teh področjih.

- (4) Po tematskem ocenjevanju je Komisija sprejela poročilo¹², ki vsebuje oceno skupnih področij za izboljšave in navaja dobre prakse, ugotovljene med tematskim ocenjevanjem¹³.
- (5) V okviru tega tematskega ocenjevanja so bile ocenjene vse države, ki v celoti uporabljajo schengenski pravni red, v skladu z metodologijo iz smernic za schengensko ocenjevanje iz priporočila Komisije C(2023) 6790¹⁴.
- (6) Skupina za ocenjevanje je delovala pod vodstvom vodilnih strokovnjakov Komisije in držav članic (Švedska). Poleg tega so jo sestavljali še en strokovnjak iz Komisije ter nacionalni strokovnjaki iz Avstrije, Belgije, Češke, Danske, Estonije, Finske, Italije, Latvije, Lihtenštajna, Litve, Norveške, Poljske, Portugalske, Slovenije, Španije in Švice. Delo skupine za ocenjevanje so podpirali opazovalci, ki sta jih določili agencija Frontex in Agencija Evropske unije za temeljne pravice.
- (7) Skupina za ocenjevanje je pripravila namenski vprašalnik in analizirala rezultate preteklih poročil o schengenskem ocenjevanju, da bi opredelila skupne izzive in dobre prakse, relevantne za tematsko ocenjevanje.
- (8) Priporočila iz tega sklepa in dobre prakse, ki so zbrane in opisane v poročilu, so razdeljeni na tri sklope: (1) za dobro delujoč schengenski sistem je potrebno učinkovito vračanje, (2) zagotavljanje učinkovitosti v ključnih fazah postopka vračanja med nacionalnimi organi in (3) povečanje nacionalne učinkovitosti s tesnejšim evropskim sodelovanjem. Za te sklope je potrebno učinkovito horizontalno načrtovanje, vključno z ustreznimi zmogljivostmi, poenostavljenimi postopki in učinkovitim usklajevanjem na nacionalni ravni in ravni Unije, tudi z uporabo tehnologije.
- (9) V poročilu o tematskem ocenjevanju je poudarjen pomen vračanja kot ključnega dela nacionalnih strategij za evropsko integrirano upravljanje meja. Učinkovito medagencijsko sodelovanje na nacionalni ravni je ključni pogoj za dobro delujoč nacionalni sistem vračanja in posledično za skupni evropski sistem. Za doseg takega sistema je potrebna okrepljena izmenjava informacij za učinkovitejše in uspešnejše odločanje, in sicer z najboljšo uporabo informacij, ki so na voljo organom na nacionalni ravni in v obsežnih informacijskih sistemih Unije, zlasti v schengenskem informacijskem sistemu.
- (10) Zagotavljanje hitrega začetka postopka vračanja v skladu s postopki, povezanimi s prenehanjem zakonitega prebivanja, je ključnega pomena za izpolnitev obveznosti takojšnje izdaje odločb o vrnitvi nezakonito prebivajočim državljanom tretjih držav. Hkrati je treba vzpostaviti vse ustrezne ukrepe za zaščito temeljnih pravic, da se zagotovi, da se za državljane tretjih držav opravi individualna ocena, pri kateri se

---

¹² C(2024) 8200.

¹³ To so prakse, za katere skupina za ocenjevanje meni, da izboljšujejo učinkovitost sistema EU za vračanje. Zanje ni bilo opravljeno preverjanje skladnosti s pravom EU, saj so za zagotavljanje skladnosti z veljavnimi pravili še naprej v celoti odgovorne države članice, ki uporabljajo schengenski pravni red.

¹⁴ Priporočilo Komisije C(2023) 6790 z dne 16. oktobra 2023 o smernicah za schengensko ocenjevanje, ki se uporabljajo pri schengenskem ocenjevalnem in spremljevalnem mehanizmu.

upoštevajo njihov položaj in potrebe ter dostop do učinkovitega pravnega sredstva. Schengenski pravni red na področju vračanja daje državam članicam manevrski prostor za vzpostavitev učinkovitih operativnih postopkov in načinov, ki spoštujejo temeljne pravice.

- (11) Identifikacija nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav je nujen korak za učinkovito izvajanje postopka vračanja, vključno z učinkovito uporabo vseh razpoložljivih orodij in informacij na nacionalni ravni in ravni Unije.
- (12) Za učinkovit sistem vračanja je potrebna možnost dostojanstvenega in trajnostnega vračanja na prostovoljni podlagi, ki ima prednost pred prisilnim vračanjem. Svetovanje pri vračanju in razpoložljiva pomoč pri reintegraciji sta ključni orodji za spodbujanje prostovoljnega vračanja. Da bi bil sistem prostovoljnega vračanja zanesljiv ter da bi preprečili pobege in sekundarna gibanja, je potrebno tudi učinkovito spremljanje državljanov tretjih držav, ki jim je bila izdana odločba o vrnitvi, da se zagotovi, da spoštujejo svojo obveznost vrnitve. To olajšujejo funkcije schengenskega informacijskega sistema, ki bi jih bilo treba dopolniti z učinkovitimi ukrepi na nacionalni ravni, da se doseže želeni učinek.
- (13) Da bi se izognili morebitnim varnostnim posledicam, je bistveno imeti učinkovite postopke in mehanizme sodelovanja med organi na nacionalni ravni in ravni Unije, da bi čim prej identificirali državljane tretjih držav, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja in predstavljajo varnostno grožnjo, in jim dali prednost pri vračanju. Iz istega razloga je potrebno učinkovito sodelovanje med ustreznimi organi za vračanje državljanov tretjih držav, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja in prestajajo zaporno kazen.
- (14) Posodobljeni schengenski informacijski sistem, ki vključuje razpise ukrepov za vrnitev, izboljšuje postopke vračanja, kadar se učinkovito uporablja, vključno z izmenjavo biometričnih podatkov in poročanjem o zadetkih ter izmenjavo dopolnilnih informacij med državami članicami.
- (15) Učinkovita uporaba schengenskega pravnega reda in obstoječih evropskih orodij je dragocen vir za nadaljnje povečanje učinkovitosti vračanja. Vendar bi morale države članice, ki uporabljajo schengenski pravni red, uporabljati dodatne ukrepe in boljše prakse, da bi čim bolj povečale njihov učinek.
- (16) V poročilu so opredeljena skupna področja za izboljšave, s katerimi se soočajo države članice pri pripravi ali izvajanju postopkov za vračanje državljanov tretjih držav, ki nimajo zakonite pravice do prebivanja, in so podlaga za priporočila iz tega sklepa. Poročilo vsebuje tudi številne dobre prakse za podporo državam članicam pri reševanju obstoječih izzivov.
- (17) V skladu s členom 23(3) Uredbe (EU) 2022/922 morajo države članice Komisiji in Svetu predložiti akcijski načrt za izvajanje priporočil. To morajo storiti v dveh mesecih po začetku veljavnosti tega sklepa. Akcijski načrt bi moral določati ustrezne popravne ukrepe za obravnavo področij za izboljšave. Države članice bi morale na podlagi širokega nabora dobrih praks, zbranih in opisanih v poročilu, razmisliti o njihovi dodani vrednosti za učinkovitejši sistem Unije za vračanje in o tem, ali so izvedljive, po potrebi v posvetovanju z državami članicami, ki so jih že uvedle. Države članice se spodbuja, da v svojih akcijskih načrtih opredelijo dobre prakse, ki jih nameravajo izvajati, in pojasnijo, zakaj drugih dobrih praks ob upoštevanju nacionalnih pravnih in operativnih posebnosti ni mogoče upoštevati.

- (18) V skladu s členom 23(3), drugi pododstavek, Uredbe (EU) 2022/922 mora Komisija po posvetovanju s skupino za ocenjevanje pregledati ustreznost akcijskih načrtov v enem mesecu po njihovi predložitvi. V skladu s členom 23(3), tretji in četrti pododstavek, navedene uredbe morajo države članice Komisiji in Svetu poročati o izvajanju svojega akcijskega načrta vsakih šest mesecev od datuma potrdila o prejemu pregleda akcijskega načrta, dokler Komisija ne meni, da je akcijski načrt v celoti izveden.

PRIPOROČA:

da Republika Avstrija, Kraljevina Belgija, Republika Bolgarija, Republika Hrvaška, Češka republika, Kraljevina Danska, Republika Finska, Zvezna republika Nemčija, Republika Estonija, Helenska republika, Republika Islandija, Kraljevina Španija, Francoska republika, Italijanska republika, Republika Latvija, Republika Litva, Veliko vojvodstvo Luksemburg, Madžarska, Kneževina Lihtenštajn, Republika Malta, Kraljevina Nizozemska, Kraljevina Norveška, Republika Poljska, Portugalska republika, Romunija, Republika Slovenija, Slovaška republika, Kraljevina Švedska in Švicarska konfederacija:

I. ZA DOBRO DELUJOČ SCHENGENSKI SISTEM JE POTREBNO UČINKOVITO VRAČANJE

Vračanje kot ključni del upravljanja schengenskega območja

1. zagotovijo učinkovito izvajanje vračanja kot sestavnega dela ustreznih komponent nacionalnih strategij za evropsko integrirano upravljanje meja, pri čemer naj spodbujajo učinkovito sodelovanje med vsemi vključenimi deležniki, kot je določeno v členu 3 in členu 8(6) Uredbe (EU) 2019/1896¹⁵ Evropskega parlamenta in Sveta;
2. pripravijo in redno posodablajo načrte za razvoj zmogljivosti in načrte za ravnanje v izrednih razmerah za vračanje na podlagi rezultatov analize tveganja, kot je določeno v členu 9(3) in (4) ter členu 29(7) Uredbe (EU) 2019/1896;

II. ZAGOTAVLJANJE UČINKOVITOSTI V KLJUČNIH FAZAH POSTOPKA VRAČANJA MED NACIONALNIMI ORGANI

Učinkovit začetek in upravljanje postopkov vračanja

3. zagotovijo, da se v skladu s členom 6(1) Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶ vsakemu državljanu tretje države, ki nezakonito prebiva na ozemlju države članice, nemudoma izda odločba o vrnitvi, ob upoštevanju možnosti iz člena 6(6) navedene direktive;
4. ocenijo nacionalni sistem pritožb za odločbe o vrnitvi (zlasti glede števila primerov, rokov za pritožbo, pogojev za odobritev samodejnega odločilnega učinka, rokov za sodni nadzor) in sprejmejo ukrepe, ki vodijo do hitrih pritožbenih postopkov, ki prispevajo k splošni učinkovitosti vračanja, v skladu s členom 8(1) Direktive

¹⁵ Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).

¹⁶ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, 24.12.2008, str. 98, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2008/115/oj>).

2008/115/ES, ob hkratnem zagotavljanju polnega spoštovanja temeljnih pravic zadevnih oseb v skladu s členom 13 navedene direktive;

5. zagotovijo učinkovito in sorazmerno izvrševanje odločb o vrnitvi v skladu s členom 8(1) Direktive 2008/115/ES s sprejetjem ukrepov za hitro obravnavo naknadnih prošenj za mednarodno zaščito, ki ne vsebujejo novih dejstev ali okoliščin in so vložene izključno z namenom zavlačevanja ali oviranja odstranitve;

Digitalni sistem za upravljanje primerov vračanja za zagotovitev usklajevanja med organi (vključno z obsežnimi informacijskimi sistemi)

6. razvijejo in nadalje izboljšajo nacionalni sistem za upravljanje primerov vračanja glede na referenčni model za nacionalne sisteme za upravljanje primerov vračanja (RECAMAS), ki ga je vzpostavila agencija Frontex, pri čemer naj upoštevajo razvoj digitalnih rešitev za migracijske in azilne postopke na ravni EU ter v celoti izkoristijo podporo, ki jo zagotavlja agencija Frontex v skladu s členom 48(1), točka (c), Uredbe (EU) 2019/1896;

Postopek identifikacije, vključno z uporabo obsežnih informacijskih sistemov, ki podpirajo uporabo schengenskega pravnega reda

7. čim bolj povečajo uporabo vseh razpoložljivih orodij (kot so nacionalne podatkovne zbirke, podatkovne zbirke EU in podpora mreže uradnikov za zvezo) in spodbud (kot sta prilagojena pomoč pri prostovoljnem vračanju in reintegraciji ter poklicno usposabljanje) za lažjo identifikacijo državljanov tretjih držav, ki jim je bila izdana odločba o vrnitvi, z namenom izvršitve odločbe o vrnitvi v skladu s členom 8(1) Direktive 2008/115/ES;

Verodostojni sistemi vračanja: skladnost med prostovoljnim in prisilnim vračanjem

8. uporabljajo vsa razpoložljiva orodja za spodbujanje možnosti dostojanstvenega vračanja državljanov tretjih držav, ki jim je bila izdana odločba o vrnitvi, da se v skladu s členom 7(1) in uvodno izjavo 10 Direktive 2008/115/ES v celoti zagotovi, da ima prostovoljna vrnitev prednost, in sicer z zagotavljanjem sistematičnega svetovanja pri vračanju in okrepljene pomoči pri vračanju, vključno s pomočjo, zagotovljeno v skladu s členom 48(1), točka (a), Uredbe (EU) 2019/1896;
9. vzpostavijo ustrezne mehanizme za spremljanje izpolnjevanja obveznosti vrnitve, da se v skladu s členom 8(1) Direktive 2008/115/ES izvrši odločba o vrnitvi, če ni bilo odobreno obdobje za prostovoljni odhod ali če obveznost vrnitve ni bila izpolnjena v odobrenem obdobju za prostovoljni odhod;
10. zagotovijo, da se izstop državljana tretje države, ki mu je bila izdana odločba o vrnitvi, sistematično in hitro evidentira v schengenskem informacijskem sistemu, ter po potrebi vnesejo razpis ukrepa za zavrnitev vstopa z učinkovitim izvajanjem kontrol pri izstopu na zunanjih mejah v skladu s členom 8(3), točki (g) in (h), Uredbe (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷ ter zagotavljanjem izmenjave

---

¹⁷ Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (UL L 77, 23.3.2016, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/399/oj>).

dopolnilnih informacij prek uradov SIRENE v skladu s členom 5 Uredbe (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸;

Prednostno vračanje storilcev kaznivih dejanj in tistih, ki predstavljajo varnostno grožnjo

11. v skladu s členom 8(1) Direktive 2008/115/ES sprejmejo vse potrebne ukrepe za čimprejšnjo vrnitev državljanov tretjih držav, ki jim je bila izdana odločba o vrnitvi, s katero se ne odobri obdobje za prostovoljni odhod, in državljanov tretjih držav, ki prestajajo zaporno kazen, brez poseganja v nacionalno kazensko pravo;
12. v razpise ukrepov za vrnitev, ki jih vsebuje schengenski informacijski sistem, v skladu s členom 4(1), točka (o), Uredbe (EU) 2018/1860 sistematično vključujejo informacije o grožnji, ki jo nezakonito prebivajoči državljan tretje države predstavlja za javni red, javno varnost ali nacionalno varnost, takoj ko je ta grožnja ugotovljena;
13. zagotovijo polno uporabo možnosti iz člena 7(4) in člena 11(2) Direktive 2008/115/ES glede odobritve obdobja za prostovoljni odhod in trajanja prepovedi vstopa v primerih, ki zadevajo nezakonito prebivajoče državljane tretjih držav, ki ogrožajo javni red, javno varnost ali nacionalno varnost;

III. POVEČANJE NACIONALNE UČINKOVITOSTI S TESNEJŠIM EVROPSKIM SODELOVANJEM

Izboljšanje izmenjave informacij za učinkovitejše in uspešnejše odločanje

14. zagotovijo, da imajo pristojni nacionalni organi, ki so vključeni v obravnavo pogojev in sprejemanje odločitev v zvezi z vstopom, bivanjem in vračanjem državljanov tretjih držav, ter organi, ki izvajajo kontrole državljanov tretjih držav, ki nezakonito vstopajo na ozemlje držav članic ali na njem nezakonito prebivajo, poln dostop do podatkov in pravico do iskanja teh podatkov v schengenskem informacijskem sistemu v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2018/1860, členom 34 Uredbe (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹ ter členom 44 Uredbe (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰;
15. zagotovijo, da so vzpostavljeni hitri nacionalni postopki za izmenjavo informacij med ustreznimi organi, tako da se razpisi ukrepov za vrnitev v skladu s členom 3(1) Uredbe (EU) 2018/1860 vnesejo v schengenski informacijski sistem takoj po izdaji odločbe o vrnitvi;

¹⁸ Uredba (EU) 2018/1860 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o uporabi schengenskega informacijskega sistema za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 312, 7.12.2018, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1860/oj>).

¹⁹ Uredba (EU) 2018/1861 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju mejnih kontrol, o spremembi Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma ter o spremembi in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1987/2006 (UL L 312, 7.12.2018, str. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1861/oj>).

²⁰ Uredba (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU (UL L 312, 7.12.2018, str. 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj>).

16. zagotovijo, da so v razpise ukrepov za vrnitev v schengenskem informacijskem sistemu vključeni razpoložljivi biometrični podatki iz člena 4(1), točki (u) in (v), Uredbe (EU) 2018/1860, da se izboljša identifikacija;

Operativna podpora prek agencije Frontex

17. v celoti izkoristijo operativno podporo s strani agencije Frontex, ki je določena v členih 48 in 50 Uredbe (EU) 2019/1896, da se poveča učinkovitost dejavnosti vračanja; v ta namen prilagodijo nacionalne sisteme in postopke, da se odpravijo ovire;
18. uporabljajo operativno podporo s strani agencije Frontex za napotitev skupin za vračanje iz člena 52 Uredbe (EU) 2019/1896, pri čemer naj zagotovijo popolno operativno vključevanje v skladu s členoma 54 in 82 Uredbe (EU) 2019/1896, da bi se odzvale na pomanjkanje človeških virov, ki otežuje učinkovito in hitro izvrševanje vrnitev, zlasti v primerih, ko je v postopke vračanja vključenih veliko državljanov tretjih držav hkrati.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*